

ALLIANSN

VÄRNAMO KOMMUN

**Mål och budget år 2024
med plan 2025-2026**

Beslutad i kommunfullmäktige 2023-11-30

Innehåll

1.	Inledning.....	2
1.1	Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	2
1.2	Strategiska uppdrag och perspektiv.....	4
1.3	Övriga uppdrag.....	5
2.	Vision, mål och styrning.....	6
2.1	God ekonomisk hushållning.....	8
2.2	Övergripande mål.....	8
2.3	Finansiella mål.....	9
2.4	Intern kontroll.....	9
3.	Finansiella förutsättningar.....	10
3.1	Ekonomisk utveckling.....	10
3.2	Skattesats, skatteintäkter och statsbidrag.....	10
3.3	Prisutveckling och personalkostnader.....	10
3.4	Pensionskostnader.....	11
3.5	Avskrivningar.....	11
3.6	Finansiella intäkter och kostnader.....	11
3.7	Centrala pottor.....	11
4.	Budgetanslag 2024.....	12
5.	Driftbudget och verksamhetens nettokostnader.....	12
6.	Verksamhetens nettodriftskostnad.....	13
7.	Investeringsbudget.....	13
8.	Likviditet och finansiering av investeringsbehov.....	15
9.	Avstämning mot finansiella mål.....	16
10.	Balansbudget.....	16
11.	Bilagor.....	17

1. Inledning

De gångna åren har präglats av utmaningar, inte minst med kopplingar till Coronapandemin vilket har givit oss värdefulla kunskaper om vikten att anpassa oss i en allt snabbare föränderlig värld och ekonomi. Genom att bygga vidare på dessa erfarenheter ska vi nu klara av den nya verklighet som vi befinner oss i med en allt oroligare omvärld som ger negativa effekter i ekonomin för såväl kommunen som för våra medborgare och företag.

1.1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

I budget för år 2024 med plan 2025–2026 fortsätter Alliansen att göra stora satsningar, inom förskola, skola, omsorg och föreningsliv samtidigt som vi tillskjuter pengar i vår kärnverksamhet.

Budgeten är framtagen i en tid där inflationen är hög och räntekostnaderna stiger. Prognoserna från Sveriges kommuner och regioner (SKR) visar på att ekonomin ska återhämta sig från år 2025 och Alliansen har därför valt att budgetera med ett lågt resultat år 2024. Vi fortsätter satsa för framtid och tillväxt då det är avgörande för näringslivet och ökar kommunens attraktionskraft.

I budgeten kompenseras nämnderna för ökade löne- och hyreskostnader. Trots dessa kompensationer behöver nämnderna med hänsyn till inflationen effektivisera sina verksamheter motsvarande övriga kostnadsökningar.

En förutsättning för att kommunen ska kunna fortsätta den mänskliga tillväxten är att befolkningen fortsätter att öka. Detta blir verklighet genom att kommunen som helhet erbjuder goda förhållanden för alla som lever och verkar här. Detta uppnås genom en attraktiv bostadsutveckling, utbildnings- och karriärmöjligheter i kombination med en tillgänglig och kvalitativ välfärd i hela kommunen.

I budgeten föreslår vi bland annat:

- Skattesatsen, 21,52 %, är oförändrad i vårt förslag till budget.
- att den tillfälliga ramökning om 10 miljoner kronor som tidigare beslutats om till Omsorgsnämnden permanentas.
- Ramökning teknik- och fritidsnämnden (850 000 kronor)
- Medborgarnämnden förstärks med en resurs (700 000 kronor) med uppdrag att samordna det kommunövergripande arbete avseende TSI.
- Samhällsbyggnadsnämnden, förstärkning av grundanslag med 550 000 kronor till kommunens räddningstjänst
- Samhällsbyggnadsnämnden, förstärkning med 150 000 kronor med anledning av ökad driftkostnad IT-system.
- Kommunledningsförvaltningen, förstärkning med 290 000 kronor med anledning av ökad driftkostnad cyberförsäkring och IT-system visseblåsning.
- Tidigare central pott för ökade elkostnader utökas med ytterligare 8,2 miljoner kronor för att möta ökade hyres- och lokalkostnader. Att fördela till nämnderna uppgår nu till 22 miljoner kronor.

Våra kommunala verksamheter ska alltid arbeta för att utveckla och skapa smarta arbetssätt vilket ger såväl våra medborgare som medarbetare en värdefull vardag och arbetsdag. Ett prioriterat område under kommande år är att sänka sjukskrivningstalen och öka vår attraktivitet som arbetsgivare.

Som ett led i bättre styrning och ledning inom kommunens verksamheter, har samarbetet mellan förvaltningarnas ledningsgrupper utökats och stärkts i syfte att uppnå ett tydligare koncept i hela organisationen. En viktig framgångsfaktor för att vara en attraktiv arbetsgivare är delaktighet vilket kräver ett inkluderande arbetssätt, "högt i tak" och nära samarbete mellan chefer och medarbetare.

Genom att använda nya smarta arbetssätt och öka användningen av ny, digital teknik skapar vi förutsättning för verksamhetsutveckling. För att klara den demografiska utmaningen där allt färre ska försörja allt fler måste vi säkerställa att vi använder våra medarbetares kompetenser på bästa sätt.

En av de stora utmaningarna kopplade till budget hos våra stora nämnder är placeringskostnader för barn och unga, som utan insatser riskerar att hamna utanför samhällsgemenskapen. Uppdraget att samverka mellan Barn- och utbildningsnämnden, Omsorgsnämnden samt Medborgarnämnden har resulterat i projektet TSI (tidigt samordnade insatser) där barn och ungdomar i riskgrupper får tidiga insatser och därmed minska risken att de hamnar utanför samhällsgemenskapen.

I samband med årets budget får Servicenämnden två uppdrag

- uppdrag att utreda en centralisering av inköp och samordning av datorer, läsplattor och tillbehör. Bakgrunden till beslutet är att skapa kostnadseffektivitet, förlänga livslängden av våra digitala enheter och undersöka möjligheten till att cirkulera digitala enheter i större utsträckning.

- uppdrag till servicenämnden att ha ett samlat ansvar för kommunens IOT-plattform och fortsatt utvecklingsarbete inom befintligt budgetanslag. Satsningen på IOT (Internet of things) kan användas för att avlasta våra verksamheter från vissa arbetsuppgifter och samtidigt öka tryggheten för våra medborgare.

I årets investeringsbudget tillämpar vi ett förändrat arbetssätt än tidigare där vi föreslår Kommunfullmäktige i juni besluta om nämndernas totalbudgetramar per år och uppdrar till respektive nämnd att prioritera vilka projekt som ska rymmas inom ramarna. De större projekt som redan är påbörjade samt inventarier till projekten redovisas och beslutas separat i kommunfullmäktige då dessa bygger på Kommunfullmäktiges tidigare fattade beslut.

Prioriteringarna som ska rymmas inom tilldelade ramar ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast den 30 september 2023 för beslut i kommunfullmäktige november 2023.

Alliansen anser det vara att yttersta vikt att fortsätta satsningar på att rusta upp och renovera våra verksamhetslokaler men att dessa kostnader och insatser bör prioriteras och fördelas över flera år. Ett sådant exempel skulle kunna vara Finnvedens gymnasium där fönsterbyte, takbyte, ventilation och ytskikt fördelas över flera år och att verksamheten kan bedriva sin verksamhet i delar av lokalerna under renovering.

1.2 Strategiska uppdrag och perspektiv

Enligt Värnamo kommuns målstyrningsmodell finns möjlighet att besluta om strategiska perspektiv och uppdrag till verksamheten. Beslut finns sedan tidigare om två strategiska uppdrag som i nästa steg kan resultera i strategiska perspektiv för hela verksamheten:

Strategiska uppdrag

Stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare.

Uppdrag från – till: Kommunfullmäktige till kommunstyrelse

Syfte: Projekt för att stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare.

Beslut: Att ge kommunstyrelsen ett strategiskt uppdrag att stärka Värnamo kommun som en fortsatt attraktiv arbetsgivare genom att i samverkan med förvaltningar och arbetsplatser stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet ska utgå från värdegrunden, medarbetarskapet, det motiverande ledarskapet och "En värdefull arbetsdag". Finansiering sker genom av kommunfullmäktige tidigare avsatta medel.

Slutrapport: 2024

Ärendehänvisning: Dnr KS.2022.581 § 20

Folkhälsa och social hållbarhet i Värnamo kommun

Uppdrag från – till: Kommunfullmäktige till kommunstyrelse

Syfte: Folkhälsa och social hållbarhet i Värnamo kommun

Beslut: Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram underlag för utformning av ett strategiskt uppdrag avseende folkhälsa och social hållbarhet i Värnamo kommun. I uppdraget omfattas bland annat samordning av nära vård, tidiga samordnade insatser, hälsosam uppväxt i Värnamo och ungdomscoacher.

Slutrapport: 2023

Ärendehänvisning: Dnr KS.2022.37 § 76

1.3 Övriga uppdrag

- Uppdrag till servicenämnden att utreda centralisering och samordning av inköp av datorer och tillbehör för kommunens verksamhet. Återrapportering görs senast 2023-12-31 till kommunstyrelsen.
- Uppdrag till servicenämndens IT-avdelning att ta ett samlat ansvar för kommunens IOT-plattform och fortsatt utvecklingsarbete inom befintligt budgetanslag.
- Uppdrag till medborgarnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt omsorgsnämnden att samordna arbetet med tidiga samordnade insatser med en gemensam resurs.
- Uppdrag till samtliga nämnder att anpassa och prioritera i enligt med totalbudgetram per år och nämnd avseende investeringsbudget 2024 och investeringsbudgetplan 2025–2028 för beslut i kommunfullmäktige i november 2023. Nämnderna återrapporterar senast 2023-09-30 till kommunstyrelsen.
- Uppdrag till kommunstyrelsen att utforma förslag på rutin där investeringsramar per nämnd fastställs som en del i framskrivning av budgetramar.
- Uppdra till Medborgarnämnden att utreda förutsättningarna för ytterligare en familjecentral i Värnamo kommun.
- Uppdra till kommunstyrelsen i samarbete med Barn- och utbildningsnämnden att genomföra en hbtq-diplomering via region Jönköpings län för personal inom elevhälsan i Värnamo kommun.
- Uppdra till kommunstyrelsen att i samarbete med Värnamo näringsliv genomlys kommunens verksamheter i syfte att säkerställa att ingen osund konkurrens förekommer.
- Uppdra till samtliga nämnder att konkurrensutsätta fler tjänster eller verksamheter som kan lösas effektivare av föreningar eller företag.

Tobias Pettersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Karlsson (C)
Vice ordförande, Kommunstyrelsen

Håkan Johansson (KD)
Gruppledare, Kristdemokraterna

Fredrik Lingeskog (L)
Gruppledare, Liberalerna

2. Vision, mål och styrning

Värnamo kommun, den mänskliga tillväxtkommunen!

Visionen om den mänskliga tillväxtkommunen förmedlar:

- Hållbarhet: alla räknas och varje människa är en tillgång – kommunens utveckling präglas av långsiktighet, delaktighet, tolerans och integration.
- Attraktivitet: här ska finnas möjlighet att växa som människa och företag, möjlighet till utbildning och föreningsliv, boende och arbete.
- Tillväxt: en kommun som växer och välkomnar fler medborgare och verksamheter.
- Trygghet: en mänsklig kommun som möter medborgaren med trygg omsorg genom hela livet.

Visionen är vår ledstjärna för vilket framtida Värnamo kommun vi vill se.

Nu revideras visionen

Antalet 40 000 invånare utgår liksom mållåret 2035. Anledningen är att det anses viktigare att vi växer och på vilket sätt vi växer, snarare än ett specifikt antal.

Att säkerställa att befolkningsmängden ständigt ökar i Värnamo kommun är fortsatt viktigt. Enligt de två prognoser som har tagits fram antas befolkningen fortsätta öka under hela prognosperioden och inflyttningen är den demografiska komponent som förväntas bidra till folkökningen. De två olika scenarierna visar en ökning på 80 respektive 140 nya invånare i genomsnitt per år 2023 – 2032 vilket innebär 35 500 eller 36 000 år 2032.

Kommunfullmäktiges målstyrning

Utmaningar och framtidssatsningar i en hållbar värld.

Samhället är i ständig utveckling. Gårdagens framtid är dagens verklighet, med nya samhällsutmaningar vi inte kunnat förutspå. Pandemier, krig i Europa och tekniska framsteg är exempel på det. Att växla om till en hållbar utveckling är en av de största utmaningarna vi står inför.

Målstyrningsmodellen

Styrmodellen tar sikte på framtiden och våra utmaningar kommande år men även på längre sikt.

Övergripande mål, strategiska perspektiv och strategiska uppdrag är verktyg för kommunfullmäktige att styra kommunkoncernen mot visionen.

Årligen följs visionsarbetet upp och rapporteras till kommunstyrelsen med relevanta nyckeltal som jämför med läget 2015 som är basår för utvecklingsarbetet. Detta är ett underlag för justering av tex övergripande mål.

Agenda 2030 och hållbarhet

Agenda 2030 är en vägledning och analysverktyg för Värnamo kommun i det lokala arbetet med att skapa ett helhetsperspektiv på samhällsutvecklingen.

En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Det innebär att social välfärd, ekonomisk trygghet och ekologisk balans eftersträvas för både dagens och morgondagens invånare.

Ett hus med stadig grund

En kommuns uppdrag är att erbjuda service och välfärdstjänster, utveckla och säkerställa demokrati samt att utveckla den geografiska platsen.

Kommunens mål- och resultatstyrning syftar till att alla ska kraftsamla kring det som är kommunens uppdrag, från kommunfullmäktige ut till varje medarbetare. Målstyrningens idé är att prioritera vissa områden. Därför ska målen vara få till antalet. Budgeten är en resurs som fördelas för att dels lösa grunduppdragen, dels uppnå målen.

Värnamo kommun har valt att sammanfatta styrmodellen i bilden av ett hus. Här blir vår värdegrund en stadig bas att stå på. Visionen bildar taket och visar vägen framåt. Takbjälken utgörs av FN:s globala hållbarhetsmål inom ramen för Agenda 2030. Den håller uppe vår vision och genomlyser hela vårt arbete. I huset har vi övergripande mål, strategiska perspektiv och strategiska uppdrag utifrån identifierade utvecklingsområden.

Det visionära målet gäller hela kommunkoncernen och mynnar ut i övergripande mål för mandatperioden för bolag och nämnder. Övergripande mål är tänkta att brytas ner relativt fritt i verksamheterna och släppa loss kreativitet och engagemang. Nämnd- och bolagsmål liksom de övergripande målen och visionen är därmed politiska medan utförandet är tjänsteorganisationens ansvar. I verktygslådan finns även strategiska perspektiv som kan tilldelas nämnder. Det är ett verktyg som styr hårdare och som omfattar några men inte alla nämnder. Strategiska uppdrag slutligen kan ges till nämnder och styr mer detaljerat.

Sammanfattningsvis

- Vi ska leverera kommunal service och tjänster med god kvalitet.
- Vi ska arbeta för ekonomisk hållbarhet genom kostnadseffektivisering och god ekonomisk hushållning.
- Vi ska arbeta för social hållbarhet genom att skapa tillit och delaktighet, såväl i uppdraget som i mötet med medborgaren.
- Vi ska arbeta för miljömässig hållbarhet genom att vår verksamhet bidrar till möjligheten att långsiktigt leva och bo på vår planet.
- Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare för att långsiktigt kunna försörja organisationen med god kompetens. Alla människors lika värde är utgångspunkten för vårt uppdrag

2.1 God ekonomisk hushållning

I kommunallagen läggs fast att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Den kommunala verksamheten ska genomsyras av god ekonomisk hushållning från både ett kort- och långsiktigt perspektiv. För att säkerställa det krävs att varje generation står för de kostnader som de ger upphov till. Kännetecknande för en god kommunal hushållning är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet är positivt. Kommunerna ska också ange finansiella mål för ekonomi och mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska vara av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

2.2 Övergripande mål

Alliansen föreslår fyra nya övergripande mål för mandatperioden. De övergripande målen kommer kompletteras med beskrivande texter och indikatorer.

En stark kommun

En stark ekonomi säkrar välfärden

Värnamo går in i en utmanade tid och många invånare och verksamheter får det tuffare ekonomiskt på grund av omvärldsläget. Värnamo kommunkoncern har en välkött ekonomi och ska fortsätta att utveckla en effektiv förvaltning, med klok användning av resurserna, för att klara kommunens uppdrag kring välfärd, demokrati och samhällsplanering. En av förutsättningarna och utmaningarna för att klara välfärdsuppdraget är delaktighet hos medarbetare och medborgare samt en trygg kompetensförsörjning.

En attraktiv kommun

En attraktiv kommun med välmående näringsliv och hållbar tillväxt

För att leva upp till visionen om den mänskliga tillväxtkommunen behöver Värnamo vara attraktivt och stimulera hållbar tillväxt. Genom välmående näringsliv och växande arbetsmarknad skapas ekonomisk hållbarhet som ger valfrihet och möjligheter att investera i välfärd, trygghet och en grönare kommun. För att klara framtidens utmaningar behöver arbetskraft och kompetens motsvara de behov som finns både inom offentlig- och privat sektor.

En grön kommun

En god miljö är grunden för vår välfärd. Värnamo ska utvecklas så att både människor och miljö mår bra.

Värnamo har stora möjligheter att agera för ett hållbart samhälle genom ett långsiktigt och målmedvetet miljöarbete. Vi har ett ansvar att föregå som gott exempel, att verka som katalysator och göra det möjligt och enklare för invånare, verksamheter och företag att ställa om och leva mer hållbart. Genom samverkan skapas en grönare kommun med hög livskvalitet och låg miljöpåverkan.

En trygg kommun

En kommun där varje invånare ges goda möjligheter att leva utifrån sina förutsättningar och att leva livet hela livet.

En trygg kommun kännetecknas av att kommunens invånare känner sig trygga i att utvecklas och söka nya möjligheter. Detta omfattar både boende, sysselsättning, levnadsmiljö och fritid. Kommunen berikas av mångfald och känslan av att alla har en plats och alla får plats. Utmanande tider kräver större ansvar. Kommunen vill därför prioritera tidiga insatser för en långsiktig och hållbar trygghet.

2.3 Finansiella mål

Kommunen har fyra finansiella mål där samtliga utvärderas över en rullande femårsperiod:

- Mål för årets resultat: Årets resultat som andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ska uppgå till minst 2,5 procent.
- Mål för självfinansiering av investeringar: Årets resultat plus av- och nedskrivningar dividerat med årets nettoinvesteringar ska för den skattefinansierade verksamheten över tiden uppgå till minst 100 procent.
- Mål för låneskuld: Låneskuld som andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ska långsiktigt inte uppgå till mer än 50 procent.
- Mål för soliditet inklusive ansvarsförbindelsen: eget kapital minskat med ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser som andel av totala tillgångar ska trendmässigt öka över tiden.

2.4 Intern kontroll

Intern kontroll är en viktig del av styrning och utveckling av verksamheten. Det är också ett sätt för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt. Syftet och arbetet med internkontrollen framgår av reglemente för intern kontroll. Kontrollen ska säkerställa att styrelse och nämnder upprätthåller en tillfredställande intern kontroll, det vill säga att de med rimlig grad av säkerhet säkerställer att följande uppnås:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer.

3. Finansiella förutsättningar

3.1 Ekonomisk utveckling

Efter några starka år där ekonomin har återhämtat sig efter corona pandemin befinner sig Sverige nu i en lågkonjunktur. De ekonomiska utmaningarna är påtagliga med hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader. Värnamo kommun befinner sig också i en tillväxtfas med omfattande pågående och planerade investeringar. Sveriges kommuner och regioner, SKR, konstaterar att utvecklingen av inflationen är avgörande för den ekonomiska utvecklingen. I takt med att inflationen sjunker och ränteläget faller tillbaka förväntas en återhämtning av ekonomi från 2025. Budgetförutsättningarna baseras på SKR:s cirkulär 23:41 med planeringsförutsättningar för åren 2023–2027.

3.2 Skattesats, skatteintäkter och statsbidrag

Den sammanlagda taxerade inkomsten hos alla som är mantalsskrivna i Värnamo kommun är en viktig förutsättning för det ekonomiska utrymmet att bedriva kommunal verksamhet. Eftersom det finns en långtgående inkomstutjämnning mellan landets kommuner är också inkomsten i övriga delar av landet av stor betydelse för Värnamo kommuns planering.

Prognosen i budgetförutsättningarna för Värnamo kommun baseras på SKR:s skatteunderlagsprognos i oktober månad.

Utveckling av skatteunderlaget

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Värnamo	4,5%	3,5%	2,0%	0,2%	5,4%	Prognos som för hela riket				
Länet	4,7%	3,4%	2,2%	1,1%	5,0%	Prognos som för hela riket				
Riket	4,5%	3,7%	2,8%	2,1%	5,3%	5,6%	4,7%	3,3%	5,0%	4,3%

3.3 Prisutveckling och personalkostnader

Inflationen har ökat markant både i Sverige och i omvärlden. Inflationen faller nu i många länder så även i Sverige. Kommunen har märkt av stora prisökningar på bland annat livsmedel, drivmedel, varor och material. Kommunfullmäktige beslutade i december 2022 om att öka nämndernas anslag med 31,4 miljoner kronor (KF §209/2022) för att kompensera för prisökningar utifrån en helårseffekt 2023. I budget 2024 ingår 22 miljoner kronor att fördela ut avseende ökade hyres- och lokalkostnader. Vad gäller personalkostnader kompenseras nämnder fullt ut.

Prisutveckling (KPIF)

Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
1,4%	2,0%	2,1%	1,7%	0,5%	2,4%	7,7%	5,9%	2,3%	2,1%

3.4 Pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader visar en omfattande ökning 2023 och 2024. Totalt beräknas kommunens kostnader för pensioner år 2024 uppgå till 245 miljoner kronor. Den kraftiga ökningen beror dels på nya avtal från den första januari 2023 men huvudsakligen på prognosparametrar där framförallt inflationen medför kraftigt ökade kostnader. Förutsatt att inflationen sjunker i enligt prognoser förväntas en lättnad från 2025.

Pensionsutbetalning och kostnad, mnkr

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Utbetalningar inkl. löneskatt (ej försäkringspremier eller avgiftsbestämd del)	32	31	31	41	40	35	36	37	36	37
Totala pensionskostnader inkl. löneskatt	119	125	128	139	144	181	228	245	162	164

3.5 Avskrivningar

Avskrivningsnivån ökar i takt med investeringar. Den senaste femårsperioden (2018–2022) har kommunen investerat för drygt 282 miljoner kronor i snitt varje år (inklusive avgiftsfinansierad verksamhet). Under samma period har avskrivningar gjorts med i genomsnitt 122 miljoner kronor per år. För den kommande treårsperioden uppgår planerade investeringar, enligt budgetunderlag 2024, i genomsnitt till 423 miljoner kronor per år.

3.6 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter utgörs av borgensavgifter, ränteutgifter och uppgår till 14 miljoner kronor. Finansiella kostnader utgörs framförallt av räntekostnader och uppgår till 38 miljoner kronor.

3.7 Centrala potter

Vid större förändringar i nämndernas lokalanvändning ges berörd nämnd ramökning motsvarande den ökade hyreskostnaden. Detta sker i samband med att lokalerna tas i anspråk och ny hyra faktureras. Kommunstyrelsen avgör hur stor budgetkompensation som ska ges efter framställan i varje enskilt fall. All lokalförsörjning ska ske genom tekniska förvaltningens försorg. Från och med 2024 ges budgetkompensation för hyresökningen med 80 till 100 procent avseende nya och tillkommande projekt.

Förutom potter för löneökningar och hyreskompensation finns centrala potter avsatta för oförutsedda behov och medel för folkhälsa och social hållbarhet. Centrala medel finns också för ökade hyres- och lokalkostnader.

4. Budgetanslag 2024

Samtliga budgetramar har justerats med uppräknig arvoden förtroendevalda, kapitaltjänstkostnader, löneökningskompensation samt hyreskompensation. Nedan sammanställs tillkommande budgetanslag i budgetram 2024, för fördelning per nämnd se bilaga 1, "Driftbudget 2024–2026".

Tillkommande budgetanslag 2024 (tkr)	2024
Omsorgsnämnden, tillfällig budgetförstärkning 2022 om 10 miljoner kronor med successiv nedtrappning med 2,5 mnkr per år görs permanent (återföring av 2023 års nedtrappning)	2 500
ramökning teknik och fritidsnämnden	850
Medborgarnämnden förstärks med en resurs med uppdrag att samordna det kommunövergripande arbetet avseende TSI	700
Samhällsbyggnadsnämnden, förstärkning av grundanslag till kommunens räddningstjänst	550
Samhällsbyggnadsnämnden, ökad driftkostnad IT-system	150
Kommunledningsförvaltningen, ökad driftkostnad cyberförsäkring och IT-system visseblåsning	290
Medel för ökade lokalkostnader, el, fjärrvärme, hyra	22 000

5. Driftbudget och verksamhetens nettokostnader

Driftbudget (tkr)	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens nettodriftkostnad exklusive avskrivningar	-2 145 040	-2 270 458	-2 230 992	-2 299 303
Avskrivningar	-148 296	-170 714	-192 700	-206 000
Verksamhetens nettodriftskostnad	-2 293 336	-2 441 172	-2 423 692	-2 505 303
Skatteintäkter	1 899 015	1 965 213	2 078 901	2 175 839
Kommunalekonomisk utjämning och fastighetsavgift	439 152	504 211	451 414	448 709
Finansnetto	-4 981	-23 329	-32 736	-39 461
Resultat	39 850	4 923	73 887	79 784
Andel av skatteintäkter och utjämning	1,9%	0,2%	2,9%	3,0%

6. Verksamhetens nettodriftskostnad

Budgetramar (tkr)	2023	2024	2025	2026
Barn- och utbildningsnämnd	951 362	984 074	976 734	974 121
Omsorgsnämnd	668 997	709 938	701 582	702 214
Medborgarnämnd	161 114	165 001	165 030	165 059
Teknik- och fritidsnämnd	101 420	113 872	113 515	113 558
Samhällsbyggnadsnämnd	64 256	68 292	68 199	68 216
Kulturnämnd	34 363	36 305	35 710	35 865
Servicenämnd	44 322	46 169	46 184	46 199
Överförmyndarnämnd	2 321	2 327	2 333	2 339
Kommunstyrelse – Campus	23 919	25 419	25 368	25 317
Kommunstyrelse – KLF	102 431	105 750	107 293	106 847
Kommunstyrelsens revisorer	1 639	1 658	1 677	1 696
Summa driftbudget nämnder	2 156 144	2 258 805	2 243 625	2 241 431

7. Investeringsbudget

Investeringsbudget 2024 och investeringsplan 2025–2028 (tkr)	2024	2025	2026	2027	2028
Skattefinansierade investeringar	505 319	302 120	169 179	158 761	250 125
Investeringar mark & exploatering	15 820	51 800	72 800	26 900	18 300
Avgiftsfinansierade investeringar	89 222	83 700	105 200	70 400	66 400
Totala bruttoinvesteringar	610 361	437 620	347 179	256 061	334 825
Summa inkomster mark & exploatering	-23 000	-43 000	-33 000	-43 000	-48 500
Summa inkomster Va-anläggningar	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Summa inkomster totalt	-32 000	-52 000	-42 000	-52 000	-57 500
Nettoinvesteringar	578 361	385 620	305 179	204 061	277 325

Nämndernas investeringsbudget 2024 och investeringsplan 2025–2028	2024	2025	2026	2027	2028
Teknik- och fritidsnämnd	442 654	246 698	123 320	115 775	194 220
Barn- och utbildningsnämnd	24 800	25 300	17 000	17 000	17 000
Omsorgsnämnd	8 500	9 500	9 517	8 000	8 000
Medborgarnämnd	1 200	1 700	1 200	1 200	1 200
Samhällsbyggnadsnämnd	5 745	3 872	4 502	4 236	9 145
Kulturnämnd	4 970	3 900	1 600	1 600	1 600
Servicenämnd	11 150	7 000	7 140	6 650	14 810
Kommunstyrelse/Campus	600	450	800	600	450
Kommunstyrelse/ kommunledningsförvaltning	5 700	3 700	4 100	3 700	3 700
Summa skattefinansierad verksamhet	505 319	302 120	169 179	158 761	250 125

Investeringsbudget specifika projekt	Nämnd	2024	2025	2026	2027	2028
Gröndal, park arena	TFN	28 000	-	-	-	-
Nya förskolor Skogen, Rönnbacken och Ekenhaga	TFN	6 180	-	-	-	-
Nya förskolor inventarier	BUN	2 800	600	-	-	-
Trälleborgskolan	TFN	51 022	5 000	-	-	-
Trälleborgskolan inventarier	BUN	5 000	-	-	-	-
Ny skola Värnamo västra	TFN	129 000	48 978	-	-	-
Ny skola Värnamo västra inventarier mm	BUN	-	7 700	-	-	-
Fotbollsarena	TFN	106 000	51 500	-	-	-
Infrastrukturprojekt Ljuseveka/Prostsjöv.	TFN	13 000	7 600	-	-	-
Ny mandatperiod IT-stöd	KS	-	-	400	-	-
HR-system, ekonomisystem, arkivsystem	KS	2 000	-	-	-	-
Biblioteksfilialer, bybibblor, merkostnad	KN	-	-	-	-	-
konstnärlig utsmyckning		3 370	2 300	-	-	-
Digitalisering/robotisering	MBN	-	500	-	-	-
Nya lokaler Expo gruppbostad	ON	500	1 500	1 517	-	-
Övningsfält och släckbil	SBN	3 000	-	-	-	5 500
IT projekt	SN	3 000	-	-	-	3 000
Summa specifika projekt		352 872	125 678	1 917	-	8 500

Investeringsbudget ramar basnivå per nämnd		2024	2025	2026	2027	2028
Teknik- och fritidsnämnd	Bas	109 452	133 620	123 320	115 775	194 220
Barn- och utbildningsnämnd	Bas	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Kommunstyrelse/Campus	Bas	600	450	800	600	450
Kommunstyrelse/ KLF	Bas	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Kommunstyrelse centrala anslag	Bas	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Kulturnämnd	Bas	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Medborgarnämnd	Bas	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Omsorgsnämnd	Bas	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Samhällsbyggnadsnämnd	Bas	2 745	3 872	4 502	4 236	3 645
Servicenämnd	Bas	8 150	7 000	7 140	6 650	11 810
Summa ramar basnivå		152 447	176 442	167 262	158 761	241 625
Summa skattefinansierad verksamhet		505 319	302 120	169 179	158 761	250 125

8. Likviditet och finansiering av investeringsbehov

Kassaflödesbudget visar det förväntade flödet av in- och utbetalningar under året samt likvida medel vid årets slut.

Kassaflödesbudget (mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Likvida medel vid årets början	100	100	100
Medel från årets resultat	5	74	80
Medel från årets avskrivningar	171	193	206
Årets investeringar (skattefinansierade)	-505	-302	-169
Årets investeringar (exploatering)	-16	-52	-73
Årets investeringar (avgiftsfinansierade)	-89	-84	-105
Årets investeringsinkomster (exploatering)	23	43	33
Årets investeringsinkomster (avgiftsfinansierade)	9	9	9
Försäljning fastigheter	10	10	10
Nya lån/amortering	392	109	9
Likvida medel vid årets slut	100	100	100
Låneram utifrån åtagande investeringsbudget	1 390	1 490	1 510

9. Avstämning mot finansiella mål

Värnamo kommun har fyra finansiella mål som utvärderas över en femårsperiod.

	2022	2023	2024	2025	2026	Genomsnitt
Mål årets resultat (>2,5%)	5,8%	1,7%	0,2%	2,9%	3,0%	2,7%
Mål självfinansiering (100%)	82%	27%	29%	77%	147%	56%
Mål låneskuld (max 50%)	23%	43%	56%	59%	58%	48%
Mål soliditet (stigande trend)	40%	38%	33%	34%	34%	36%

Resultatmålet förväntas att nås över perioden trots låga resultat 2023 och 2024. Detta beror främst på att kommunen visade ett starkt resultat 2022.

Målet för självfinansiering av investeringar till den skattefinansierade verksamheten nås inte över perioden. Detta beror på att kommunen har en förhöjd investeringsnivå under åren 2022 till 2025 med flera stora projekt avseende byggnation av skolor, förskolor och en fotbollsarena. Från 2026 förväntas målet att uppnås. Utfallet behöver därför ses sammantaget med målet för låneskulden.

Målet avseende kommunens låneskuld är tillfälligt förhöjt för att finansiera stora planerade investeringar åren 2022 till 2025. Låneskulden uppgår maximalt till 60 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Från 2026 är målsättningen att låneskulden succesivt ska minska över tiden och närma sig den långsiktiga målsättningen om 50 procent.

Målet är att kommunens soliditet trendmässigt ska stärkas över tiden. Efter en tillfällig nedgång till följd av höga investeringsvolymerna kommer soliditetsmålet att stärkas igen.

Utvärdering av finansiella mål baseras på förutsättningen att investeringar i sin helhet genomförs de år de är planerade i budget och plan.

10. Balansbudget

Balansbudget (mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Anläggningstillgångar	3 135	3 559	3 749	3 827
Finansiella anläggningstillgångar	24	25	27	30
Bidrag till statlig infrastruktur	9	9	9	9
Omsättningstillgångar	408	454	495	603
Summa tillgångar	3 576	4 047	4 280	4 469
Eget kapital	1 884	1 889	1 963	2 043
Avsättningar	112	116	116	116
Långfristiga skulder	1 000	1 392	1 501	1 510
Kortfristiga skulder	580	650	700	800
Summa kapital och skulder	3 576	4 047	4 280	4 469

11. Bilagor

Bilaga 1: Driftbudget 2024–2026

Bilaga 2: Investeringsbudget 2024 samt investeringsplan 2025–2028